

FIȘA DISCIPLINEI

Studiul Noului Testament I

Anul universitar 2026–2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie Ortodoxă Didactică / Licențiat în Teologie
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Studiul Noului Testament I / The Study of New Testament I			Codul disciplinei	OLR2221
2.2. Titularul activităților de curs	Arhid. conf. univ. dr. Nicolae-Olimpiu Benea				
2.3. Titularul activităților de seminar	Arhid. conf. univ. dr. Nicolae-Olimpiu Benea				
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	Examen
2.7. Regimul disciplinei	Obligatoriu	2.8. Tipul disciplinei	Disciplină fundamentală (DF)		

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					6
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri (mai mare sau egal cu nr. total ore prevăzut în calendarul disciplinei pentru temele de control)					12
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					2
Alte activități [de ex.: comunicare bidirecțională cu titularul de disciplină / tutorele]					1
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				33	
3.8. Total ore pe semestru				75	
3.9. Numărul de credite				3	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul; disciplina are caracter introductiv.
4.2. de competențe	Înțelegerea textelor umaniste; comunicare orală și scrisă în limba română; disponibilitate pentru însușirea terminologiei biblice și teologice.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală cu videoproiector; acces la textul biblic și suportul de curs. Frecvență minimă: 70% (10 din 14 întâlniri). Reduceri, numai pe baza aprobării facultății și a documentelor justificative: 50% pentru studenții angajați; 20% pentru monahi/clerici eligibili potrivit hotărârii aplicabile. Reducerile nu înlătură evaluările obligatorii. Cerințele se comunică în primele două săptămâni.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Lectură pregătitoare; minimum 70% participare (10 din 14 seminare), cu respectarea scutirilor aprobate instituțional. Obligatorii: două contribuții individuale în dialog și două probe scrise, în sală, fără IA. Recuperări echivalente numai în perioada de activitate didactică, înainte de sesiune. Participarea online se recunoaște exclusiv în cadrul aprobat instituțional, cu identificare și răspuns efectiv la solicitări; simpla conectare nu este suficientă.

	Adaptările CES se aplică potrivit UBB. IA la pregătire: numai în cadrul aprobat de facultate, cu declarare și verificarea surselor; nu se solicită cont IA.
--	---

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP9	Ilustrează cu exemple în timpul activității didactice.
CP15	Predă noțiuni de teologie.
CP16	Răspunde la întrebări.

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP9	9. Studentul înțelege importanța exemplurilor în transmiterea adevărilor biblice și morale	9. Studentul folosește exemple scripturistice, istorice și spirituale în explicarea temelor didactice Responsabilitate și autonomie (plan): 9. Studentul ilustrează conținuturile religioase cu discernământ și fidelitate față de Tradiție
CP15	15. Studentul cunoaște noțiunile fundamentale de teologie biblică, dogmatică, morală și spirituală	15. Studentul explică noțiuni teologice folosind limbaj adecvat vârstei și contextului educațional Responsabilitate și autonomie (plan): 15. Studentul predă noțiuni teologice cu fidelitate eclesială și responsabilitate didactică
CP16	16. Studentul înțelege rolul întrebărilor în clarificarea și aprofundarea cunoștințelor religioase	16. Studentul răspunde argumentat la întrebări privind Scriptura, Tradiția și viața Bisericii Responsabilitate și autonomie (plan): 16. Studentul răspunde cu răbdare, precizie și respect față de căutările elevilor

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
1. Studentul definește termenii canon, isagogie, manuscris, variantă textuală și hermeneutică și îi explică într-un limbaj accesibil activității didactice. (CP15)
2. Studentul descrie etapele formării canonului Noului Testament și identifică mărturii patristice pe care le poate folosi în explicarea autorității textului biblic. (CP9, CP15)
3. Studentul explică reperele istorice, sociale și religioase ale lumii iudaice și greco-romane, folosind exemple relevante pentru înțelegerea Evangheliilor. (CP9, CP15)
4. Studentul identifică structura și temele proprii Evangheliilor după Marcu și Matei, explică problema sinoptică și distinge observațiile textuale, mărturiile patristice și ipotezele literare. (CP15, CP16)
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
1. Studentul analizează un pasaj din Matei sau Marcu în context, compară o paralelă sinoptică și selectează exemple pentru explicarea unei teme teologice; examinează, cu îndrumare, variante textuale. (CP9, CP15)

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

2. Studentul redactează o scurtă analiză didactică pe baza textului biblic și a surselor patristice/academice furnizate; citează, verifică afirmațiile și corectează interpretările neîntemeiate, respectând integritatea și sensul eclesial al textului. (CP9, CP15)
3. Studentul formulează întrebări de verificare a înțelegerii unui pasaj din Matei sau Marcu, răspunde argumentat obiecțiilor și oferă feedback respectuos; revizuieste explicația pentru a evita stereotipurile și interpretările neîntemeiate. (CP16)

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații ³
1. Introducere: metode; Scriptura în Biserică. 2. Canon și text: mărturii patristice, manuscrise, traduceri și ediții critice.	Explicație; lectură pe text; răspuns individual, dialog și feedback.	4 ore Lecturi tematice și analiză de surse.
3. Lumea greco-romană: putere, societate, religie și cultură. 4. Iudaismul epocii: Templu, sinagogi, grupări, diaspora și stăpânirea romană.	Explicație; lectură pe text; răspuns individual, dialog și feedback.	4 ore Lecturi tematice și analiză de surse.
5. Problematika sinoptică: tradiție orală; dubla și tripla tradiție; prioritatea marcană; ipotezele celor două surse, Farrer și Griesbach. Paralele cu Luca.	Explicație; lectură pe text; răspuns individual, dialog și feedback.	2 ore Lectură: Tofană, vol. II (2023), pp. 395–423.
6. Marcu: mărturii vechi, autor, destinatari și structură. 7. Mc 1,1–8,26: Împărăția și identitatea lui Iisus; comparații cu Matei.	Explicație; lectură pe text; răspuns individual, dialog și feedback.	4 ore Lecturi tematice și analiză de surse.
8. Marcu 8,27–10,52: crucea și ucenicia. 9. Marcu 11–16: pătimiri, Înviere și finaluri; sinteză teologică și receptare bisericească.	Explicație; lectură pe text; răspuns individual, dialog și feedback.	4 ore Lecturi tematice și analiză de surse.
10. Matei: mărturii vechi, structură și raportul cu Marcu. Matei 1–4: începuturile. 11. Matei 5–7: Predica de pe Munte; Legea, dreptatea și Împărăția.	Explicație; lectură pe text; răspuns individual, dialog și feedback.	4 ore Lecturi tematice și analiză de surse.
12. Matei 8–25: minuni, parabole, comunitate și judecată. 13. Matei 26–28: pătimiri, Înviere și misiune; comparații cu Marcu.	Explicație; lectură pe text; răspuns individual, dialog și feedback.	4 ore Lecturi tematice și analiză de surse.
14. Sinteza sinoptică: acorduri, diferențe și limitele ipotezelor; receptare patristică și liturgică a lui Marcu și Matei.	Explicație; lectură pe text; răspuns individual, dialog și feedback.	2 ore Lecturi tematice și analiză de surse.

Bibliografie

Bibliografie (selecții tematice; manuale de bază: nr. 1 și 1a; aprofundare: nr. 2–32)

1. Tofană, Stelian, Ioan Mihoc și Olimpiu-Nicolae Benea. Studiul Noului Testament, vol. I. Introducere generală. Evangheliile după Matei și Marcu. București: Basilica, 2022. Contribuții de Olimpiu-Nicolae Benea: „Necesitatea, disciplinele, izvoarele Studiului Noului Testament, împărțirea cărților”, pp. 49–60; „Diaspora iudaică. Filon din Alexandria și importanța doctrinei sale în lumea iudaismului elenizat”, pp. 258–270; „Situția politică a iudaismului”, pp. 271–295 (temele 1, 3–4).
- 1a. Tofană, Stelian (coord.), cu colaborarea lui Constantin Preda. Studiul Noului Testament, vol. II. Evangheliile după Luca și Ioan. Problema sinoptică. Faptele Apostolilor. Manual pentru Facultățile de Teologie din Patriarhia Română. București: Basilica, 2023. Stelian Tofană, „Problema sinoptică și actualitatea ei”, selecție pentru semestrul I: pp. 395–423. ISBN 978-606-29-0494-4.
2. Nikolakopoulos, Konstantinos. Das Neue Testament in der Orthodoxen Kirche. Grundlegende Fragen einer Einführung in das Neue Testament. Ed. a II-a rev. LIT, 2014, părțile I–VIII; îndeosebi pp. 85–128.
3. Cielontko, David, Tobias Nicklas, Lily C. Vuong și Predrag Dragutinović (ed.). The World of the New Testament: Encountering Texts in Context. Minneapolis: Fortress Press, 2026, selecții din cap. 1–4, 7 și 18–19.

³ De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

4. Καραβιδόπουλος, Ιωάννης. Εισαγωγή στην Καινή Διαθήκη. Ed. a III-a. Θεσσαλονίκη: Πουρναράς, 2007 (introducere; Matei și Marcu).
5. Αγουρίδης, Σάββας Χ. Ιστορία των χρόνων της Καινής Διαθήκης. Ed. a IV-a. Θεσσαλονίκη: Πουρναράς, 1985 (selectii despre context).
6. Holladay, Carl R. Introduction to the New Testament: Reference Edition. Waco: Baylor University Press, 2017, cap. 6–7.
7. Breck, John. Sfânta Scriptură în Tradiția Bisericii. Cluj-Napoca: Patmos, 2003.
8. Karakolis, Christos. „Is There Such a Thing as Prophetic Christology in the Gospel of Mark? A Reader-Centered Approach”. În *History and Theology in the Gospels*, ed. Tobias Nicklas, Karl-Wilhelm Niebuhr și Mikhail Seleznev. WUNT 447. Tübingen: Mohr Siebeck, 2020, pp. 333–342. Lectură suplimentară pentru hristologia Evangheliei după Marcu (temele 7–8; seminarul 6).
- Bibliografie de aprofundare: introduceri și hermeneutică. Se consultă selectiv capitolele corespunzătoare temelor; nu se solicită lectura integrală a listei.
9. Brown, Raymond E. An Introduction to the New Testament. New York: Doubleday, 1997.
10. Carson, D. A., și Douglas J. Moo. Introducere în Noul Testament. Oradea: Cartea Creștină, 2007.
11. Campbell, Constantine R., și Jonathan T. Pennington. Reading the New Testament as Christian Scripture: A Literary, Canonical, and Theological Survey. Grand Rapids: Baker Academic, 2020.
12. Marguerat, Daniel (ed.). Introduction au Nouveau Testament. Son histoire, son écriture, sa théologie. Genève: Labor et Fides, 2001.
13. deSilva, David A. An Introduction to the New Testament: Contexts, Methods & Ministry Formation. Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 2004.
14. Wright, N. T., și Michael F. Bird. The New Testament in Its World: An Introduction to the History, Literature, and Theology of the First Christians. Grand Rapids: Zondervan Academic, 2019.
15. Coman, Constantin. Biblia în Biserică. Studii de ermeneutică biblică și eseuri pe teme biblice. București: Editura Bizantină, 1997.
16. Conțac, Emanuel. Dilemele fidelității. Condiționări culturale și teologice în traducerea Noului Testament. Ed. a III-a. Oradea: Ratio et Revelatio, 2023.
17. Conțac, Emanuel. Noul Testament de la Bălgrad (1648) și Reforma. Studiu istorico-filologic. Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2017.
18. Murg, Adrian. „The Patristic Dimension of the Eastern Orthodox Approach to the Bible.” *Teologia* 16, nr. 4 (2012): 117–136.
19. Preda, Constantin. „Introducere în critica textuală a Noului Testament.” *Studii Teologice*, nr. 1–2 (2000): 12–22. Comentarii patristice și tradiție interpretativă: aprofundare pentru Matei; textele grecești se consultă îndrumat, pe pasaje studiate.
20. Ioan Gură de Aur. Homiliae in Matthaeum. În *Patrologia Graeca* (PG), ed. J.-P. Migne, vol. 57–58. Pentru traducerea românească: bibliografia seminarului, nr. 5.
21. Ieronim. Commentary on Matthew. Trad. Thomas P. Scheck. The Fathers of the Church 117. Washington, DC: The Catholic University of America Press, 2008.
22. Origen. The Commentary of Origen on the Gospel of St Matthew. Trad., introd. și note Ronald E. Heine. 2 vol. Oxford Early Christian Texts. Oxford: Oxford University Press, 2018. Pentru textul grec: *Commentarium in Matthaeum*, PG 13.
23. Teofilact al Bulgariei. Enarratio in Evangelium Matthaei. În PG 123, ed. J.-P. Migne. Selecții corespunzătoare pericopelor studiate.
24. Eutimie Zigabenu. Commentarius in quatuor Evangelia. În PG 129, ed. J.-P. Migne. Selecții din comentariile la Matei și Marcu.
25. Williams, D. H. (ed. și trad.). Matthew: Interpreted by Early Christian Commentators. The Church's Bible. Grand Rapids: Eerdmans, 2018.
- Comentarii moderne de aprofundare: analiză comparativă, cu identificarea perspectivei hermeneutice a fiecărui autor.
26. Carter, Warren. Matthew 1:1–16:20: Introduction and Commentary; Matthew 16:21–28:20: Introduction and Commentary. 2 vol. Atlanta: SBL Press, 2025.
27. Luz, Ulrich. Matthew 1–7; Matthew 8–20; Matthew 21–28. Hermeneia. Minneapolis: Fortress Press, 2007, 2001, respectiv 2005.
28. Wilson, Walter T. The Gospel of Matthew. 2 vol. Eerdmans Critical Commentary. Grand Rapids: Eerdmans, 2022.
29. Schnelle, Udo. Einleitung in das Neue Testament. Ed. a V-a. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2005.
30. Kümmel, Werner Georg. Einleitung in das Neue Testament. Ed. a XXI-a. Heidelberg: Quelle & Meyer, 1983.
31. Benea, Olimpiu-Nicolae, „The Seat of Moses – The Responsibility of Interpreting the Law in Matthew's Gospel”, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai Theologia Orthodoxa*, vol. 68, nr. 2 (2023), pp. 37–51. Aprofundare pentru interpretarea Legii în Matei (tema 12).
32. Benea, Olimpiu-Nicolae, „Before the Time': Matthew 8:28-9:1 and Romans 10:1-10 in Jewish, Graeco-Roman, and Liturgical Context”, în *Anuarul Facultății de Teologie Ortodoxă a Universității Babeș-Bolyai*, tomul XXVIII (2024–2025), Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2026, pp. 21–50. Aprofundare pentru Mt 8–9 și contextul iudaic, greco-roman și liturgic (tema 12).

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
1. Lectură, sinopsis și verificarea afirmațiilor IA. 2. Canon și text: surse patristice; aparat critic. 3. Context antic: text, inscripție sau monedă. 4. Mc 2,1–12 / Mt 9,1–8 / Lc 5,17–26; Papias.	Lectură individuală; analiză îndrumată; întrebări pe text și dialog din bancă; verificarea surselor; feedback. Intervenții evaluate prin rotație, cu evidență individuală.	4 ore Explicație pentru elevi; întrebări adaptate vârstei. Contribuții Marcu: seminarele 3–8.
5. Marcu 1–4: chemare, autoritate și parabole. 6. Mc 8,27–9,1 / Mt 16,13–28: mărturisire și cruce. 7. Mc 10,35–45 / Mt 20,20–28: slujire și ucenicie. 8. Marcu 14–16: pătimiri, Înviere și finaluri.	Lectură individuală; analiză îndrumată; întrebări pe text și dialog din bancă; verificarea surselor; feedback. Intervenții evaluate prin rotație, cu evidență individuală.	4 ore Explicație pentru elevi; întrebări adaptate vârstei. Proba Marcu: seminarul 8 (10 min).
9. Matei 1–4: împlinire și identitate mesianică. 10. Mt 5–7: lectura lui Ioan Gură de Aur și a lui Luz; comparație Mt 5,1–12 / Lc 6,20–26. 11. Mt 13 și 18: parabole și comunitate. 12. Mt 25–28: judecată, pătimiri și misiune.	Lectură individuală; analiză îndrumată; întrebări pe text și dialog din bancă; verificarea surselor; feedback. Intervenții evaluate prin rotație, cu evidență individuală.	4 ore Explicație pentru elevi; întrebări adaptate vârstei. Contribuții Matei: seminarele 9–14; proba Matei: seminarul 12 (10 min).
13. Mc 7,24–30 / Mt 15,21–28: text, context și receptare. 14. Discuție de sinteză: profilurile celor două Evanghelii și evaluarea unei ipoteze sinoptice.	Lectură individuală; analiză îndrumată; întrebări pe text și dialog din bancă; verificarea surselor; feedback. Intervenții evaluate prin rotație, cu evidență individuală.	2 ore Explicație pentru elevi; întrebări adaptate vârstei. Sinteză și feedback individual.
Bibliografie de seminar (prioritate lecturilor în română). Obligatorii: nr. 1 și pasajele patristice de la nr. 5–6; nr. 2–4 și 7–9: consultare selectivă, nu lectură integrală. Selecțiile se anunță cu localizare exactă și acces legal înaintea activității. Pentru comparațiile sinoptice: Tofană, vol. II (2023), pp. 395–423 (bibliografia cursului, nr. 1a). 1. Lectură obligatorie: Noul Testament, ediție bilingvă greco-română. Sfânta Mare Mănăstire Vatoped, Muntele Athos, 2022; traducere realizată de echipa coordonată de Constantin Coman. Marcu și Matei integral; paralele din Luca. Text-sursă: ediția patriarhală greacă, Constantinopol, 1904 (Vasilios Antoniadis / Antoniadis); cf. Postfață, p. 636. Lectura textului grec se face îndrumat. 1a. Ediții grecești pentru comparație: textul patriarhal Antoniadis (1904), https://ebible.gr/pt/; Maurice A. Robinson și William G. Pierpont, The New Testament in the Original Greek: Byzantine Textform, 2018, https://byzantinertext.com/study/editions/robinson-pierpont/; Nestle-Aland, Novum Testamentum Graece, ed. 28 (NA28), https://www.die-bibel.de/bibel/NA28/MRK.1. Textul patriarhal și ediția Robinson–Pierpont se disting; aparatul critic se consultă în ediția de studiu. 1b. Alte ediții românești de referință: ediția sinodală BOR și versiunea Bartolomeu Anania (2001), https://ebiblia.ro/app/ (selectarea ediției); Anania: https://biblia.dervent.ro/. 2. Teofilact al Bulgariei. Tâlcuirea Sfintei Evanghelii de la Marcu. Ed. îngrijită de R. P. Sineanu și L. S. Desartovici. Sophia, 2010. 3. Farley, Lawrence R. Evanghelia după Matei. Tora Bisericii. Trad. Natalia Munteanu. Cluj-Napoca: Renașterea, 2025. ISBN 9786066074810. 4. Luz, Ulrich. Predica de pe Munte (Matei 5–7). Cluj-Napoca: Renașterea, 2011. 5. Ioan Gură de Aur. Scrieri, partea a III-a. Omilii la Matei. Trad., introd., indici și note Dumitru Fecioru. PSB 23. București: EIBMBOR, 1994. Selecții aferente Mt 5,1–12, pentru seminarul 10 (text grec: PG 57–58). 6. Eusebiu de Cezareea. Scrieri, partea întâi. Istoria bisericească. Trad., studiu, note și comentarii Teodor Bodogae. PSB 13. București: EIBMBOR, 1987. III, 39, 15–16: Papias despre Marcu și Matei (seminarele 2 și 4). 7. Karavidopoulos, Ioannis. Comentariu la Evanghelia după Marcu. Trad. Sabin Preda. București: Editura Bizantină, 2005. 8. France, R. T. The Gospel of Mark. NIGTC. Eerdmans, 2002; The Gospel of Matthew. NICNT. Eerdmans, 2007 (aprofundare). 9. Evanghelia după Marcu; Evanghelia după Matei. Traducere și comentariu de Cristian Bădiliță. București: Vremea, 2015 (două volume; selecții comparative). Resurse digitale opționale: eBiblia, https://ebiblia.ro/app/, pentru căutări și comparații între traduceri. Comentariile aparțin unor tradiții confesionale diferite; se identifică autorul și orientarea și se evaluează critic în raport cu exegeza ortodoxă și sursele patristice.		

Abonamente opționale: Logos, <https://www.logos.com/configure/subscriptions> (resurse în funcție de plan). Niciun abonament plătit nu este obligatoriu. Se citează ediția utilizată; accesul online nu implică drept de redistribuire. Suportul de curs și trimerile exacte la lecturile obligatorii se comunică prin platforma instituțională. Accesul se organizează prin bibliotecă, resurse autorizate sau fragmente utilizate legal; nu se distribuie PDF-uri fără drept de redistribuire. Ediția Vatoped este reperul obligatoriu al comparațiilor; lectura integrală poate fi pregătită și într-o ediție românească indicată la nr. 1b, iar pasajele comparate se consultă legal în ediția Vatoped.

Bibliografie suplimentară pentru lectura comparativă și receptarea patristică. Nr. 10–26: consultare selectivă, fără extinderea lecturilor obligatorii. Antologiile patristice se folosesc împreună cu identificarea autorului, operei și contextului fragmentului.

10. Oden, Thomas C., și Christopher A. Hall (ed.). Mark. Ed. a II-a. Ancient Christian Commentary on Scripture, New Testament II. Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 2005. ISBN 9780830814183. Selecții pentru seminarele 4–8 și 13; <https://www.ivpress.com/mark>.

11. Simonetti, Manlio (ed.). Matthew 1–13. Ancient Christian Commentary on Scripture, New Testament Ia. Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 2001. Selecții pentru seminarele 9–11.

12. Simonetti, Manlio (ed.). Matthew 14–28. Ancient Christian Commentary on Scripture, New Testament Ib. Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 2002. Selecții pentru seminarele 11–14.

13. Davies, W. D., și Dale C. Allison Jr. A Critical and Exegetical Commentary on the Gospel according to Saint Matthew. 3 vol. International Critical Commentary. Edinburgh: T&T Clark, 1988, 1991, 1997.

14. Boxall, Ian. Matthew Through the Centuries. Wiley Blackwell Bible Commentaries. Chichester: Wiley Blackwell, 2018.

15. Bălaj, Sergiu-Vasile. Tradiție și teologie în relatarea „Nașterii Mântuitorului” potrivit Evangheliei după Matei. Cluj-Napoca: Mega, 2014.

16. Coman, Constantin. Erminia Duhului. Texte fundamentale pentru o ermeneutică biblică ortodoxă. București: Editura Bizantină, 2002.

17. Conțac, Emanuel. „Reformed Features of the First Romanian Translation of the New Testament (1648).” În Vernacular Bible and Religious Reform in the Middle Ages and Early Modern Era, ed. Wim François și August den Hollander, 381–401. BETL 287. Leuven: Peeters, 2017.

18. Conțac, Emanuel. „The Reception of Zechariah 9:9 in the New Testament and in the Early Church.” Sacra Scripta 11, nr. 2 (2013): 181–205.

19. Hagner, Donald A. Matthew 1–13; Matthew 14–28. Word Biblical Commentary 33A–33B. Dallas: Word Books, 1993, 1995.

20. Kittel, Gerhard, și Gerhard Friedrich (ed.). Theological Dictionary of the New Testament. Trad. și ed. Geoffrey W. Bromiley. Grand Rapids: Eerdmans, 1964–1976. Articole selectate; sensul termenilor se verifică în context.

21. Mihoc, Vasile. „Actualitatea exegezei biblice a Părinților Bisericii.” În Auslegung der Bibel in orthodoxer und westlicher Perspektive, ed. James D. G. Dunn, Hans Klein, Ulrich Luz și Vasile Mihoc, 3–28. WUNT 130. Tübingen: Mohr Siebeck, 2000.

22. Nolland, John. The Gospel of Matthew: A Commentary on the Greek Text. New International Greek Testament Commentary. Grand Rapids: Eerdmans, 2005.

23. Todoran, Simion. Exegeza Sfintei Scripturi la Sfinții Părinți, vol. I. Alba Iulia: Reîntregirea, 2000.

24. Tofană, Stelian. Introducere în studiul Noului Testament. Evangheliile după Matei și Marcu. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană, 2002. Selecții, în paralel cu manualul din 2022.

25. Schnackenburg, Rudolf. Matthäusevangelium. 2 vol. Würzburg: Echter, 1985, 1987. Selecții.

26. Benea, Olimpiu-Nicolae, „The Hermeneutics of Jesus in Mark 2:23–28: From the Authoritative Interpretation of Scripture to Its Patristic and Liturgical Reception in the Church”, în Stelian Tofană (coord.), Olimpiu N. Benea și Ovidiu M. Neacșu (colab.), Sfântul Luca – Apostol, istoric și evanghelist, vol. IV, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2025, pp. 25–57. Lectură suplimentară pentru Mc 2,23–28 (seminarul 5; tema 7 de curs). Studiile în engleză de la curs și seminar se consultă selectiv, cu îndrumare; nu extind lectura obligatorie.

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare ⁴	9.2 Metode de evaluare ⁵	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Noțiuni și repere istorice corecte (C1–C3): 2 p.; analiză contextuală și comparație sinoptică (C4; A1): 4 p.; utilizarea și verificarea surselor (A2): 2 p.; explicație didactică și întrebare adecvate vârstei	Examen scris individual, în sală, fără IA, 90 de minute. Sarcini pe text biblic și surse furnizate; baremul precizează punctajele parțiale. Se evaluează	70%

⁴ Criteriile de evaluare trebuie să reflecte direct rezultatele învățării vizate la nivel de program de studii, respectiv la nivel de disciplină. Mai concret, se evaluează achizițiile de învățare menționate în rezultatele anticipate ale învățării.

⁵ Se recomandă stabilirea atât a metodelor de evaluare finală, cât și a strategiei de evaluare pe parcurs.

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare ⁴	9.2 Metode de evaluare ⁵	9.3 Pondere din nota finală
	elevilor (A3): 2 p. Punctaj de conținut P = 0–10; nota = 1 + 0,9 × P.	explicația proprie, susținută de text, nu reproducerea unui comentariu.	
	În analiza sinoptică: identificarea asemănărilor și diferențelor; explicarea lor în context și distingerea observației textuale de ipoteza literară și de receptarea patristică. Se acceptă interpretări diferite dacă sunt argumentate și adecvate textului.	Sarcină integrată în cele 4 p. pentru analiză și comparație; fără punctaj sau pondere suplimentară.	Inclus în 70%
9.5 Seminar/laborator	Dovezi din text: 4 p.; interpretare contextuală: 3 p.; răspuns argumentat la întrebări/feedback: 2 p.; claritate și dialog respectuos: 1 p. P = 0–10; nota = 1 + 0,9 × P. Se evaluează calitatea răspunsului individual, nu simpla prezență ori numărul intervențiilor. (A1, A3)	Două contribuții individuale evaluate, Marcu și Matei, prin rotație, fără IA: explicație pentru elevi, întrebare de verificare și răspuns la feedback; evidență individuală a punctajelor.	20% (2 × 10%)
	Pentru fiecare probă: observații și dovezi din pasaj: 4 p.; explicarea în context: 3 p.; verificarea unei afirmații prin sursa furnizată: 2 p.; claritatea formulării: 1 p. P = 0–10; nota = 1 + 0,9 × P. (A1–A2)	Două probe scrise individuale în sală, fără IA, pe texte și surse furnizate: Marcu și Matei; câte 10 minute. Sarcini scurte, cu barem și feedback; se punctează analiza demonstrată.	10% (5%/probă)

9.6 Standard minim de promovare

Promovare: îndeplinirea condițiilor de frecvență și susținerea celor patru probe de seminar și a examenului; nota finală minimum 5. Achiziții minimale: noțiuni introductive corecte, comparație contextuală Marcu–Matei, utilizarea unei surse verificabile și o explicație didactică fidelă textului și o întrebare adecvată vârstei elevilor.

Nota finală = 0,70 × examen + 0,10 × contribuția Marcu + 0,10 × contribuția Matei + 0,05 × proba Marcu + 0,05 × proba Matei. Componente notate 1–10; fără prag separat de 5/componentă.

Repere de performanță pentru sarcinile relevante ale fiecărei probe; nota rezultă din barem, iar nota finală din ponderile de mai sus:

5 — Definește noțiunile de bază și explică elementar un pasaj studiat, cu un indiciu textual relevant; depășește simpla reproducere a informației.

6 — Redă corect informațiile esențiale și oferă o explicație simplă, legată de context, încă parțială.

7 — Explică coerent pasajul în context și susține interpretarea prin dovezi textuale; identifică o asemănare sau diferență sinoptică relevantă.

8 — Analizează și compară argumentat, folosește corect sursa furnizată și distinge observația de ipoteză; formulează o aplicație adecvată.

9 — Integrează textul, contextul și sursele, discută o interpretare alternativă și limitele ei; răspunde precis obiecțiilor.

10 — Construiește o interpretare riguroasă și nuanțată, justifică alegerile și limitele lor; adaptează explicația la auditoriu, cu fidelitate față de text. Nu se cere o contribuție științifică originală.

Sub 5 — Răspunsul nu demonstrează achizițiile minimale: informații fragmentare sau eronate, fără explicarea întemeiată a pasajului. Fluența și memorarea nu compensează lipsa dovezilor textuale.

Probele absente se recuperează în sală, prin sarcini echivalente, la termene anunțate în primele două săptămâni, cel târziu în ultima săptămână de activitate didactică. În sesiune nu se organizează cursuri, pregătiri sau recuperări de seminar. Neîndeplinirea condițiilor de acces împiedică prezentarea atât la examen, cât și la restanță; se respectă deciziile instituționale pentru cazurile speciale.

La restanță, studenții eligibili păstrează notele de seminar din anul universitar curent și refac examenul scris. La recontractare se refac activitățile și evaluările potrivit fișei aplicabile în anul curent, cu respectarea corespondenței curriculare stabilite de facultate.

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare ⁴	9.2 Metode de evaluare ⁵	9.3 Pondere din nota finală
Recunoașterea studiilor anterioare, inclusiv între specializări, și diferențele se stabilesc prin comisia competentă; se respectă decizia de echivalare. Integritatea, citarea și folosirea IA se supun normelor UBB; fără IA la evaluări.			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)⁶

		Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă						
								
								
								Nu se aplică nici o etichetă
								X

Data completării:

20.06.2026

Semnătura titularului de curs



Semnătura titularului de seminar



Data avizării în departament:

20.07.2026

Semnătura directorului de departament



⁶ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.